

Zaharrak berri

MIKEL OTERO
LEGE BILTZARKIDEA

Dagoeneko ez dakit bero olatuek burmuina kolpatuta gauden, betiko hipokrisia den edo logika sistematikoko hutsa den, baina dakigunaren, esaten dugunaren eta egiten dugunaren arteko arrakalak, kezka haratago, harridura ere sortzen dit, batez ere uda giroan. Albisteak, ikerketak, sare sozialetako interakzioak... itxuraz loturarik gabeko segida zoro bat osatzen dute. Gaur ikerketa baten albistea jasotzen dugu non, muturreko beroaren ondorioz, Europan, aurreko urtean, 43.000 pertsona hil zirela esaten zaigun, eta bihar turismoak, berriro, errekorra hautsi dituela esango zaigun, pozarren. Atzo Araba, Gipuzkoa eta Bizkaiko CO2 isuriaren inbentarioa argitaratzen zen, isuriak %4,7 igo direla egiaztatuta, eta gaur errepideak (eta gasolindegia) autoz lepo bete eta zeruak hegazkinez josi ditugu. Urte osoan desazkundera guda-oihu gisa erabili duen hainbatek gaur urruneko txoko xarmantetatik turismoz beteriko argazkiak zintzilikatu dituzte sare sozialetan.

Edozein kasutan, niretzat, ia oharkabean pasa bada ere, Energiaren Euskal Erakundearen azken balantze energetikoa izan da, berriro, gehien kezkatu nauen argitalpena. Hain dira eskasak datuak, salagarri bezain ulergarri suertatu zaidala udako nahasmenean argitaratu izana. Badira izutzeko moduko hainbat

datu, baina hiru azpimarratuko ditut. Bat, erabilitako energiaren %47 petrolioaren erretzetik dator; bi, EAEko auto-hornidura energetikoa %8,7 ziztrin bat besterik ez da, edo alderantziz esanda, kontsumitzen dugun energiaren %91,3 kanpotik dator; eta, hiru, kontsumitzen dugun elektrizitatearen %6,6 bakarrik dator bertako iturri berriztagarrietatik. Hori bereziki larria da, zeren, kanpoan ekoizitako elektrizitatearekiko sekulako menpekotasuna izateaz gain, bertan sortzen den elektrizitate gehiena gasa erretzetik baitator. Eta, noski, ezin ahaztu gasa erretzetik datorren megawatt bakoitzak berriztagarrietatik datozenak baino askoz CO2 isuri gehiago dituela, nazioarteko aldaketa klimatikoaren panelaren arabera. Hain zuzen ere, 44 aldiz gehiago, adibidez, eolikoarekin alderatuta. Hori ere kontutan hartu beharko da ematen ari garen eztabaidetan, ez?

Kontraesanak kontraesan, ikasturte berria heltzen ari da eta Augusto Monterrosoren mikroipuin famatua parafraseatuz [esnatu zenean, *dinosauroak hor jarraitzen zuen*], esan dezakegu oporrak amaitzen ari zaizkigun honetan arazoek hor jarraitzen dutela, krisi ekologikoari aurre egiteko uda bat gutxiagorekin, hori bai. Jarrai dezagun eztabaidan arazoaren tamaina eta konplexutasuna alboratu gabe, arren. ●

Ibaiak

ARANTZA GUTIÉRREZ
EHU-KO IRAKASLEA

Mugak Zabalduz karabanarekin, Bosnia Herzegovinako Bihac hirian, Nihad Suljic aktibistak Drina ibaia Balkanetako hilobi handiena dela azaldu zigan. Ahantzi ez daitezen, topatzen diren hilotzak identifikatzeaz eta ehorzketa emateaz arduratzen da, merezi duten duintasuna aitortu asmoz. Drina 1990eko hamarkadan gerra-kriminalek erabili zuten, etsaitzat hartzen zituztenak desagerrarazteko.

Suljic-en testigantza entzutean beste ibai bat etorri zitzaidan burura, Mexikoko Río Bravo; horrek ere marrazten du heriotzaren muga bat. Urrutiago dugun arren, bizipenak partekatzen dituzte bertatik igarotzen direnek, migratze-

ra behartuta, aspaldian Getxon ezagutu nuen emakume guatemalar batek azaldu zidan bezala... Berak hirugarren saiakeran lortu zuen gurutzatzea, eta bilatzen zuen etorkizuna lortu ez zuen arren, beste askok ez dute lortzen.

Bidasoa ere izan nuen gogoan, gerra ondorengo kontakizunak entzunda nituen etxean, askatasunaren bila bizia galdu zutenenak, eta azken urteotan zazpi pertsona –Abderraman Bas, Ibrahim Diallo, Abdoulaye Koulibaly, Yaya Karamoko eta Tessfit haien artean– hil dira bertan Europara bidean.

Ez ditzagun ahaztu ur azpian ezkutatzen diren etendako bizi-historiak eta aitortu dezagun izan zirela; zor diegu. ●